

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

**Силабус навчальної дисципліни
«Терапевтична стоматологія»**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредитів ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять.
Викладачі	Проф. Деньга О.В. д.мед.н., Доц. Тарасенко І.Й. к.мед.н. Доц. Коновалов М.Ф. к.мед.н. Доц. Новікова Ж.О. к.мед.н., Доц. Цевух Л.Б. к.мед.н., Доц. Коваль Ю.М. к.мед.н. Доц. Гороховський В.В. к.мед.н. Доц. Шуміліна К.С. к.мед.н. Доц. Скіба О.В. д.мед.н. Ас. Юдіна О.О. Ас. Осадча А.О. Ас. Шпак С.В. к.мед.н
Контактна інформація	Контактна інформація Е-mail: oksana.denga@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного вівторка, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 14.00 до 16.00 кожного вівторка, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо (Microsoft Teams).

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – це етіологія, патогенез, клінічних проявів захворювань зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота, методів їх лікування, загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходів.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань, практичних навичок і умінь щодо діагностики, лікування, профілактики основних стоматологічних захворювань.

Завдання дисципліни: Сформувати у здобувачів професійні знання та навички з лікування захворювань твердих тканин зубів, ускладнень карієсу зубів, захворювань тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Організацію роботи стоматологічного кабінету. Функції та обов'язки медичного персоналу.
- Питання етики та деонтології. Питання ергономіки та техніки безпеки.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

- Стоматологічні інструменти для обстеження і лікування зубів, їх призначення.
- Класифікації основних стоматологічних захворювань.
- Клінічні методи діагностики основних стоматологічних захворювань.
- Додаткові методи діагностики основних стоматологічних захворювань.
- Етіологію та патогенез основних стоматологічних захворювань.
- Інєкцію та кровопостачання щелеп та окремих груп зубів.
- Методи лікування основних стоматологічних захворювань.
- Методи профілактики основних стоматологічних захворювань.
- Норми робочого часу, якісні та кількісні показники роботи лікаря-стоматолога.
- Правила заповнення медичної документації.

Вміти:

- Аналізувати результати клінічних обстежень пацієнтів з основними стоматологічними захворюваннями.
- Аналізувати результати додаткових обстежень пацієнтів з основними стоматологічними захворюваннями.
- Визначити провідні синдроми і симптоми в клініці терапевтичної стоматології.
- Проводити лікування карієсу зубів.
- Проводити лікування ускладнень карієсу зубів.
- Проводити лікування некаріозних уражень твердих тканин зубів.
- Проводити лікування захворювань тканин пародонту.
- Проводити лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота.
- Проводити диференційну діагностику захворювань в клініці терапевтичної стоматології.
- Формулювати попередній клінічний діагноз в клініці терапевтичної стоматології.
- Обґрунтовувати остаточний діагноз в клініці терапевтичної стоматології.
- Виявляти соматичні захворювання, що потребують особливої тактики ведення пацієнта на терапевтичному прийомі.
- Призначати фізіотерапевтичні методи лікування основних стоматологічних захворювань.
- Діагностувати невідкладні стани та надавати невідкладну допомогу в клініці терапевтичної стоматології.
- Проводити первинну та вторинну профілактику основних стоматологічних захворювань.
- Демонструвати навички заповнення пакету медичної документації на терапевтичному прийомі.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації на терапевтичному прийомі.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Викладання відбувається у вигляді лекції, демонстрації Power Point та пояснення, бесіди, аналізу нової інформації. Під час практичних занять проводиться теоретичне опитування, вирішення тестових завдань, ситуаційних завдань, виконання практичних

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

навичок. Передбачається проведення консультацій згідно до розкладу.

Методи навчання: бесіда, рольові ігри, лекції, демонстрації Power Point та пояснення, розв'язання клінічних ситуаційних задач, обстеження пацієнта, інструктаж та відпрацювання навичок на фантомах, стандартизований гібридний стоматологічний пацієнт.

Викладання відбувається у вигляді, бесіди, аналізу нової інформації. Під час семінарських занять проводиться теоретичне опитування, вирішення ситуаційних завдань, складання алгоритмів діагностичного та лікувального пошуку. Передбачається проведення консультацій згідно до розкладу.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий розділ 1. «Захворювання твердих тканин зубів. Захворювання ендодонта (пульпіт, періодонтит)

Тема 1. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.

Тема 2. Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів).

Тема 3. Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів. Спеціальні методи обстеження тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота.

Тема 4. Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів. Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення, виписка направлень тощо. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.

Тема 5. Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion (стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота.

Тема 6. Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.

Тема 7. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (тер-тест). Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака,

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

А.І. Рибаківа, П.А. Леуса, В.К. Леонтьєва, В.Р. Окушко, Є.В. Боровського та ін.).

Тема 8. Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.

Тема 9. Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Тема 10. Гострий глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика. Хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.

Тема 11. Односеансний та двохсеансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.

Тема 12. Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.

Тема 13. Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикєєва. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним. Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення. Некаріозні ураження зубів. Спадкоємні захворювання. Етіологія, клініка, тактика лікаря-стоматолога.

Тема 14. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.

Тема 15. Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика. Сучасні пломбувальні матеріали для лікування твердих тканин зубів. СІЦ, композити, компомери.

Тема 16. Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.

Тема 17. Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 18. Гіперемія пульпи: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Гострий обмежений пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 19. Гострий дифузний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 20. Хронічний фіброзний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: етіологія, патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 21. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.

Конкрементозний пульпіт: етіологія і патогенез, патоморфологія, клініка, діагностика.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

Тема 22. Пульпіт, що ускладнений періодонтитом. Етіологія, патоморфологія, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Методи знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація.

Тема 23. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану організму.

Метод збереження пульпи (біологічний): показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність застосування і можливі ускладнення.

Тема 24. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу. Методи ізоляції зуба від слини при ендодонтичному лікуванні. Набір для накладання кофердаму: склад, призначення. Етапи накладання кофердаму залежно від клінічної ситуації.

Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.

Тема 25. Девіталізація пульпи: показання до застосування, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.

Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до застосування. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.

Тема 26. Силери та філери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.

Тема 27. Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.А. Грошикова, С.А. Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів. Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гострий серозний періодонтит інфекційного генезу: клініка, діагностика. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 28. Хронічний фіброзний, гранулюючий, гранульоматозний періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 29. Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.

Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.

Тема 30. Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного та неінфекційного генезу (медикаментозного та травматичного) походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.

Тема 31. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту однокорневих та багатокорневих зубів. Принципи лікування. Методи впливу на запикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.

Тема 32. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації після ендодонтичного лікування. Написання розширеної історії хвороби пацієнта на пульпіт та

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

періодонтит. Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методики. Апаратура.

Змістовий розділ 2.

«Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика».

Тема 1. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби. Техніка безпеки. Пародонт. Визначення поняття. Анатомія, гістологія, фізіологія пародонта, захисні механізми.

Тема 2. Захворювання тканин пародонту. Термінологія, класифікації хвороб пародонта М.Ф.Данилевського, І.С.Машценка, МКХ-10. Позитивні якості та недоліки.

Тема 3. Особливості клінічного обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Основні клінічні методи.

Тема 4. Спеціальні клінічні методи діагностики захворювань пародонту. Індексна оцінка стану тканин пародонта: гігієнічні індекси – Федорова-Володкіної та Green-Vermillion, гінгівальні індекси – проба Шиллера-Писарева, індекс гінгівіту Silnes-Loe, індекс РМА (в модифікації Parma).

Тема 5. Функціональні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонта (стоматоскопія, капіляроскопія, проба В.І.Кулаженко, реопародонтографія). Рентгендіагностика хворих з патологією тканин пародонта. Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Цитологічні (змив за М.Ф.Ясиновським), морфологічні, мікробіологічні, імунологічні методи діагностики.

Тема 6. Етіологія, патогенез запальних захворювань пародонта. Вклад вітчизняних вчених (Є.В.Удовицька, Г.М.Вишняк, М.Ф.Данилевський, П.Т.Максименко, І.С.Машченко, Г.Ф.Білоклицька та ін.).

Тема 7. Папіліт. Гінгівіт. Класифікація. Етіологія і патогенез. Роль місцевих і загальних факторів. Клініка, діагностика, лікування та профілактика катарального гінгівіта.

Тема 8. Виразково-некротичний гінгівіт. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 9. Гіпертрофічний гінгівіт. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 10. Локалізований пародонтит. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 11. Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних захворювань пародонта. Роль місцевих і загальних факторів. Механізм утворення ясенних і пародонтальних кишень. Генералізований пародонтит. Загальні ознаки захворювання. Клініка, діагностика.

Тема 12. Генералізований пародонтит. Роль спеціальних методів діагностики (індексна оцінка стану пародонта, діагностичні проби). Функціональні і лабораторні методи діагностики при генералізованому пародонтиті.

Тема 13. Діагностика та диференціальна діагностика генералізованого пародонтиту різних ступенів тяжкості. Особливості перебігу генералізованого пародонтиту у хворих з супутньою патологією.

Тема 14. Пародонтоз. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Ідіопатичні захворювання тканин пародонта.

Тема 15. Загальні принципи лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування.

Тема 16. Терапевтичні місцеві втручання у хворих при генералізованому пародонтиті. Інструментарій, методика видалення зубних відкладень ручним (механічним

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

) способом.

Апаратний. Хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень.

Тема 17. Використання лікарських речовин для місцевої терапії, механізм дії. Способи застосування. Пародонтальні пов'язки. Види. Показання до застосування.

Тема 18. Хірургічні місцеві втручання. Кюретаж. Показання. Методики. Види. Хірургічні місцеві втручання. Гінгівотомія, гінгівектомія. Показання. Методики. Види. Способи ліквідації пародонтальних кишень та рецесії ясен.

Тема 19. Ортопедичні місцеві втручання. Усунення травматичної оклюзії. Вибіркове пришліфовування зубів. Тимчасове і постійне шинування. Показання. Методика проведення.

Тема 20. Лікування пародонтозу. Методи усунення гіперестезії.

Тема 21. Використання електропроцедур в комплексному лікуванні хвороб пародонта. Електрофорез, дарсонвалізація, діатермокоагуляція. Флюктуоризація, діадинамічні струми, УВЧ-терапія та ін.

Тема 22. Застосування парафіну, озокериту, водних та грязевих процедур. Вакуум-терапія в лікуванні захворювань пародонту. Застосування інфрачервоного, ультрафіолетового, лазерного опромінення та біотрону в комплексному лікуванні хвороб пародонта..

Тема 23. Загальна фармакотерапія пародонтиту. Ціль. Різновиди. Лікарські препарати, що використовуються для лікування хворих.

Тема 24. Профілактика захворювань тканин пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики. Суспільні заходи профілактики захворювань пародонту. Індивідуальні заходи профілактики захворювань тканин пародонта.

Тема 25. Диспансеризація хворих із патологією пародонта. Загальні принципи. Оцінка ефективності диспансеризації. Якісні та кількісні показники роботи лікаря-пародонтолога. Документація. Складання алгоритмів діагностики та лікування захворювань пародонту.

Змістовий розділ 3.

«Хвороби слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика»

Тема 1. Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Захисні фактори. Слина, її склад і фізіологічна роль. Класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота (М.Ф.Данилевський, П.Т.Максименко, МКХ-10).

Тема 2. Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження. Лабораторні методи діагностики основних стоматологічних захворювань. Методи збору матеріалу для цитологічного та бактеріологічного дослідження хворих.

Тема 3. Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота (механічна, хімічна, фізична, електрична травми). Променеві ураження. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 4. Первинні ауто інфекційні стоматити. Гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 5. Гострий виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

Тема 6. Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 7. Грип, інфекційний моноклеоз, ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 8. СНІД. Етіологія, патогенез. Прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 9. Туберкульоз. Сифіліс. Гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 10. Зміни слизової оболонки порожнини рота при хворобах травного каналу (виразкова хвороба, гастрити, ентерити, коліти, хронічний гепатит). Зміна кольору, набряк слизової оболонки порожнини рота. Обкладений язик. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 11. Зміни слизової оболонки порожнини рота при хворобах серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Трофічна виразка. Пухирно-судинний синдром. Тактика лікаря-стоматолога

Тема 12.. Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 13. Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Лейкемія. Агранулоцитоз. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 14. Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Анемії. Хвороба Вакеза. Хвороба Вергольфа. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 15. Зміни слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах А, С. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах групи В та РР. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 16. Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімуним компонентом. Пухирчатка. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 17. Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімуним компонентом. Червоний плесканий лишай. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 18. Анафілактичний шок. Набряк Квінке. Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги. Алергічні медикаментозні стоматити. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 19. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 20. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика

Тема 21. Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога

Тема 22. Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 23. Хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Диференційна діагностика захворювань язика та губ. Сучасні методи лікування та профілактика.

Тема 24. Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

захворювань.

Тема 25. Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Змістовий розділ 4.

«Поглиблення клінічного мислення здобувачів. Диференціальна діагностика, сучасні методи лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань.

Диспансеризація стоматологічних хворих»

Тема 1. Диференційна діагностика некаріозних уражень твердих тканин зубів. Сучасні методи відбілювання та реставрації зубів з некаріозними ураженнями. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні некаріозних уражень зубів.

Тема 2. Диференційна діагностика карієсу зубів. Сучасні методи лікування та профілактики карієсу зубів. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні каріозних уражень зубів.

Тема 3. Диференційна діагностика пульпіту. Дистрофічні зміни в пульпі при загальних захворюваннях організму.

Тема 4. Диференційна діагностика періодонтитів. Профілактика ускладнень. Рентгендіагностика пульпітів та періодонтитів. Читання рентгенограм.

Тема 5. Сучасні технології лікування пульпітів та періодонтитів. Фізичні фактори в лікуванні ускладненого карієсу.

Тема 6. Диференційна діагностика катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів та локалізованого пародонтита. Лікування та профілактика. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні запальних хвороб пародонта.

Тема 7. Диференційна діагностика пародонтиту та пародонтозу. Сучасні методи лікування та профілактика. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта.

Тема 8. Диференційна діагностика травматичних ушкоджень слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Диференційна діагностика первинних (ауто інфекційних) уражень слизової оболонки порожнини рота. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Гострий виразково-некротичний стоматит. Сучасні методи лікування та профілактики первинних стоматитів.

Тема 9. Диференційна діагностика проявів вірусних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. СНІД, грип, ящур, інфекційний моновірусоз. Тактика лікаря-стоматолога. Диференційна діагностика проявів бактеріальних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. Дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 10. Диференційна діагностика уражень слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної, ендокринної та нервової систем. Сучасні методи лікування та профілактики.

Тема 11. Диференційна діагностика проявів захворювань крові та органів кровотворення на слизовій оболонці порожнини рота. Лейкози, агранулоцитоз, анемії та тромбоцитопенічна пурпура. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 12. Диференційна діагностика хейлітів та глоситів. Сучасні методи лікування та профілактики.

Тема 13. Диференційна діагностика проявів на слизовій оболонці порожнини рота дерматозів з аутоімунним компонентом. Пухирчатка, червоний плескатий лишай. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

Тема 14. Диференційна діагностика передракових станів слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Облігатні та факультативні передраки. Сучасні методи лікування та профілактики.

Тема 15. Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації. Аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря терапевта-стоматолога. Підсумкове тестування

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Практична пародонтологія: посібник: пер. 2-го англ. вид. / Кеннет Ітон, Філіп Овер; наук. ред. пер. Анатолій Борисенко. - К.: ВСВ «Медицина», 2023. - 312 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4-х т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис: Підручник для студ. стомат. ф-тів. мед. ЗВО. — 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2020. — 592 с.
3. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. — Том 3. Захворювання пародонта: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін.; за ред. А.В. Борисенка. — 2-е вид., переробл. і допов.. 2018. — 624 с.
4. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія за ред. проф.. Борисенка А.В. — К.: Медицина, 2017. — 664 с.
5. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонта за ред.. проф.. Борисенка А.В. — К.: Медицина, 2018. — 504 с.

Додаткова:

1. Білоклицька Г.Ф., Ашаренкова О.В., Солнцева Т.О., Копчак О.В., Богданова М.М. Сучасні засоби індивідуальної гігієни ротової порожнини і показання до їх використання в комплексному лікуванні захворювань тканин пародонта і слизової оболонки. - К.: ТОВ «Інтерсервіс» 2015. - 22 с.
2. Білоклицька Г.Ф., Копчак О.В., Ашаренкова О.В. Гіперестезія твердих тканин зубів: диференційовані підходи до лікування і профілактики залежно від особливостей етіології та патогенезу. - К.: ТОВ «Інтерсервіс» 2015. — 25 с.
3. Білоклицька Г.Ф., Решетняк О.В. Комплексне лікування хворих на кандидоз слизової оболонки порожнини рота, Київ 2015. — 20 с.
4. Копчак О.В. Оптимізація протоколів лікування хворих на генералізований пародонтит / О.В. Копчак, Г.Ф. Білоклицька, О.В. Ашаренкова, К.А. Янішевський // Oral and General health. — 2021. - Т. — 2. - № 2. <http://www.mif-ua.com/m/archive/article/50936>
5. Kopchak Oksana V. The effect of hyaluronic acid on the periodontium in spontaneous periodontitis in rats / Oksana V. Kopchak, Natalia S. Marchenko, Oleksandr A. Kaniura, Serhii I. Savosko, Konstyantyn A. Yanishevsky, Olexandr M. Makarenko, Olena M. Doroshenko, Olha V. Asharenkova // International Journal of Morphology. — 2021. — Vol. — 39. - № - 4. — P. 1028 — 1035.
6. Biloklytska Galyna F. Resources to improve the effectiveness of periodontal treatment in patients with diabetes mellitus / Galyna F. Biloklytska, Svitlana Yu. Viala // Wiadomości Lekarskie. — 2021. - — LXXIV. - ISSUE - 3. — Part — 2. — P. 702 — 708.
7. Kopchak Oksana Improvement of treatment guidelines for patients with gingival fibromatosis considering interdisciplinary approach / Oksana Kopchak, Oleksii Azarov,

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

- Svetlana Cherniak, Olha Asharenkova, Karolina Airapetian // Stomatologia Współczesna. - 2021. - Vol. 28. - № 1-2. - Р. 21 – 27.
8. Біденко Н.В., Борисенко А.В., Васильчук О.В. та ін.. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». – Київ: Книга-плюс, 2017. – 455 с.
 9. Борисенко А.В., Антоненко М.Ю., Сідельнікова Л.Ф., Мельничук Т.А. Нариси практичної пародонтології. – К.: ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України» – Київ: «Бібліотека «Здоров'я України», 2017. — 348 с.
 10. Виробнича практика з терапевтичної стоматології для студентів IV курсу: Навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, А.К. Ніколішин, Н.М. Іленко, Е.В. Ніколішина, І.О. Іваницький - Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 288 с.;
 11. Іваницький І.О. Гіперчутливість зубів: навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І.О. Іваницький, О.С. Іваницька, Т.О. Петрушанко. – Полтава: Дивосвіт, 2019. – 108 с.
 12. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад. — 2-ге вид. Рекомендовано Вченою радою НМАПО ім. П.Л. Шупика / Мазур І.П., Хайтович М.В., Голопиho Л.І. — К., 2019. — 376 с.
 13. Наказ МОЗ України від 03.05.2001 р. №168 “Про оптимізацію диспансеризації населення на етапі реформування системи охорони здоров'я в Україні”.
 14. Рибалов О.В., Петрушанко Т.О., Литовченко І.Ю. Губи та їх захворювання: Навчальний посібник. – Полтава, 2018. – 135 с.
 15. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонта: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад. Рекомендовано Вченою радою НМУ О.О. Богомольця / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2018. — 504 с., пал. тв., (ст. 8 пр.).
 16. Флюороз зубів переможений. Монографія. / Ніколішин А.К. Іленко Н.М., Костиренко О.П., Ніколішина Е.В., Ніколішин І.А. / За редакцією професора А.К. Ніколішина. – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс». – 2018. – 134 с; обсяг 8,4 друк. арк.; тираж – 100 прим.
 17. Петрушанко Т.О., Островська Л.Й., Іленко Н.М. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології: Навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, Л.Й. Островська, Н.М. Іленко. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 259 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
4. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
5. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: на кафедрі використовуються різні форми контролю занять з навчальної дисципліни (усна, письмова, комбінована, тестування, опитування), практичний (робота з пацієнтом, робота на фантомі), оцінка комунікативних навичок та активності на занятті та під час рольової гри, оцінювання інтерпретації результатів клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в рольовій грі, впевнено демонструє практичні навички під час обстеження стоматологічного хворого чи виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час обстеження стоматологічного хворого чи виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час обстеження стоматологічного хворого чи виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в рольовій грі, не демонструє практичні навички під час обстеження стоматологічного хворого чи виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: іспит.

До підсумкового контролю у формі іспиту допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості, їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Іспит, як форма підсумкового (семестрового) контролю, відбувається як окремий контрольний захід. Іспити складаються здобувачами: в період екзаменаційних сесій наприкінці семестру (осіннього та весняного) згідно з розкладом – при стрічковій системі навчання; за графіком навчального процесу після вивчення освітнього компонента відповідно до навчального плану – при цикловому розкладі занять.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі іспиту є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм. Кількість питань, які виносяться на стандартизований іспит відповідає обсягу кредитів, відведених на вивчення навчальної дисципліни. Форма екзаменаційного білету є стандартизованою та складається зі структурних елементів (складників). Екзаменаційний білет може складатися тільки з теоретичних питань або з додаванням ситуативної задачі. В кожному білеті може бути від 3 до 5 питань. Питання є короткими, простими, зрозумілими, чіткими та прозорими, складене таким чином, що повна відповідь на нього триває не більше 5 хвилин. Таймінг усного структурованого іспиту є стандартним – не більше 30 хвилин. До кожного питання складається чек - лист (еталон відповіді), який передбачає ключові моменти, обов'язкові для надання повної відповіді на поставлене запитання. До кожного еталону відповіді вказується літературне джерело зі сторінками. Під час проведення усного структурованого іспиту здобувач бачить питання, викладач – чек-лист з еталонними відповідями та визначає, які складові були названі або не названі здобувачем.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

Загальна оцінка за усний структурований іспит складається як середньо арифметична всіх отриманих оцінок за відповіді на поставлені питання (в т.ч. ситуаційні задачі).

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної та дитячої стоматології

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.